

dosar nr. 3ra-535/2019

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru jud: (A. Cucerescu)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău jud: (A. Minciuna, V. Mihaila, V. Sîrbu)

Î N C H E I E R E

15 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Iurie Bejenaru
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandr Velcev împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 23 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 17 august 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 11 august 2017, Alexandr Velcev a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii, reclamantul Alexandr Velcev a indicat că după eliberarea din serviciu pe 31 martie 1989 din funcția de șef al Departamentului al Procuraturii Generale a Republicii Moldova, s-a adresat cu o cerere privind stabilirea pensiei de procuror. La acel moment a avut vechimea generală în muncă de 39 de ani și 11 luni, din care 16 ani și 3 luni în organele de procuraturii.

Reclamantul Alexandr Velcev, a menționat că Procuratura Generală în persoana șefului secției resurse umane, prin scrisoarea №33/157 din 16 mai 2006, a refuzat stabilirea pensiei din temeiul că nu a fost procuror în funcție. Ilegalitatea dividerii procurorilor în cei în funcție și cei care nu sunt în funcție a fost recunoscută de instanțele judecătorești și prin hotărârea, în pricina civilă №3-2769/06, acestea au admis cererea reclamantului privind stabilirea pensiei. În legătură cu modificarea legislației în vigoare cu privire la pensionare, conform căreia pentru procurorii se stabilesc pensiile pe temeiuri noi și în mărimi noi, reclamantul s-a adresat către Casa Națională de Asigurări Sociale privind recalcularea pensiei, însă a fost refuzat din nou din aceleași principii - că nu este un

procuror în funcție.

Reclamantul Alexandr Velcev, a indicat că are vechimea în muncă de 50 de ani, inclusiv 16 ani și 3 luni vechime - în funcție de procuror. La data de 30 mai 2017, reclamantul Alexandr Velcev s-a adresat cu cerere prealabilă la Casa Națională de Asigurări Sociale, prin care a solicitat recalcularea pensiei. Prin răspunsul din 19 iunie 2017, reclamantului Alexandr Velcev i s-a refuzat în recalcularea pensiei, argumentând că, în art. 73 alin (8) al Legii cu privire la Procuratură nr.294-XVI din 25 decembrie 2008 (abrogată la 01 august 2016), era indicat că procurorii pensionați beneficiază de recalcularea pensiei pentru vechime în muncă și a indemnizației viagere în cazul majorării generale a salariului procurorilor.

Reclamantul Alexandr Velcev, a solicitat admiterea acțiunii, recunoașterea ca fiind ilegal răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale V- 970/17 din 19 iunie 2017, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale, să recalculeze și să-i achite pensia pentru vechimea în muncă, reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului în exercițiul funcției, cu recalcularea pensiei pentru vechimea în muncă, ținând cont de majorarea salariului procurorului în funcție, începând cu 05 aprilie 2013, după creșterea salariului cu 35% și începând cu 01 august 2016, potrivit Legii cu privire la Procuratură nr. 3 din 05 februarie 2016, în vigoare din 01 august 2016.

La 04 februarie 2018 Alexandr Velcev a depus cerere de chemare în judecată concretizată prin care a solicitat recunoașterea ca fiind ilegal răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale V- 970/17 din 19 iunie 2017 și răspunsul nr. 11-03/108910 din 24 august 2017, privind refuzul de a aplica legislația nouă cu privire la pensionare, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale, să recalculeze conform legislației noi cu privire la pensionare a procurorilor, conform calcului salariu mediu lunar pe economie înmulțit la coeficientul 4,5 plus 9 % din cuantumul salariului, sporul pentru funcția de șef al Departamentului Procuraturii Generale, plus 35% sporul pentru vechime în muncă, încasarea de la Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul său a compensației pentru pensia subestimată și neachitată pentru perioada din 01 august 2016 până la 01 august 2017, în mărime de 264 215, 06 lei, încasarea de la Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul său, pensia subestimată și neachitată în mărime de 100 284 lei pentru perioada 01 august 2017 – 01 februarie 2018, încasarea de la Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul său a compensației pentru pensia subestimată și neachitată sporul pentru vechime în muncă pentru perioadă din 01 ianuarie 2013- 01 august 2016, în mărime de 73 579 lei.

Prin hotărârea din 17 august 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Alexandr Velcev împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind recunoașterea ca fiind ilegal răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale V- 970/17 din 19 iunie 2017 și obligarea reclaculării pensiei, s-a recunoscut ca fiind nefondat răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale V- 970/17 din 19 iunie 2017, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să recalculeze și să-i achite pensia pentru vechimea în muncă, reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului în exercițiul funcției, cu recalcularea pensiei pentru vechimea în muncă, ținând cont de majorarea salariului procurorului în funcție, începând cu 05 aprilie 2013, după creșterea salariului cu 35% și începând cu 01 august 2016, potrivit Legii cu privire

la Procuratură nr. 3 din 05 februarie 2016, în vigoare din 01 august 2016.

Prin decizia din 23 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 17 august 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandr Velcev împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la recunoașterea ca fiind ilegal răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale V- 970/17 din 19 iunie 2017 și obligarea reclaculării pensiei.

În consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că începând cu data de 04 iulie 2006, lui Alexandr Velcev, i-a fost stabilită pensie pentru vechime în muncă în mărime de 80 % din salariul mediu lunar potrivit funcției deținute, pe care o primea regulat cu respectarea obligatorie a principiului recalculării pensiei, până la sfârșitul anului 2011. La data de 30 mai 2017, Alexandr Velcev, s-a adresat cu cerere prealabilă către Casa Națională de Asigurări Sociale, prin care a solicitat, efectuarea calculării pensiei pentru vechimea în muncă, ce îi revine conform principiului legal obținut de recalculare a pensiei. Prin răspunsul nr. V-970/17 din 19 iunie 2017, Casa Națională de Asigurări Sociale i-a comunicat reclamantului, Alexandr Velcev că, legislația în vigoare nu prevede recalcularea pensiilor procurorilor, dar se indexează anual la 01 aprilie, conform art. 13 din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998.

Instanța de apel a stabilit că dreptul lui Alexandr Velcev, cu aplicarea principiului recalculării pensiei la creșterea ordinară a salariului procurorului în exercițiu este menținut de instanța de jurisdicție constituțională, iar dreptul subiectiv constituit în baza unei legi anterioare nu poate fi atins de cel născut sub imperiul unei legi posterioare, iar legea nouă nefiind aplicabilă unei fapte din trecut conform prevederilor art. 6 Cod civil, care stabilește expres, că legea civilă nu are caracter retroactiv. Dreptul social a lui Alexandr Velcev a fost dobândit licit, odată cu acordarea pensiei pentru vechime în muncă la 27 iunie 2011, iar drepturile diminuate prin normele Legii nr. 56 din 09 iunie 2011, în vigoare din 01 iulie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, ca drepturi potențiale sau aleatorii se referă deja la viitorii procurori cu drept de pensionare.

Instanța de apel a constatat că hotărârea primei instanțe este întemeiată și legală, având la bază un cumul de dovezi administrate, cărora le-a fost dată o apreciere juridică cuvenită, circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea cauzei au fost constatate și elucidate pe deplin, iar cererea de apel a Casei Naționale de Asigurări Sociale este una neîntemeiată și pasibilă de respingere.

La 06 martie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus prin intermediul oficiului postal, cerere de recurs împotriva deciziei din 23 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii depuse de Alexandr Velcev.

În motivarea cererii de recurs, recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanței, le consideră ilegale și neîntemeiate, care urmează a fi casate, din motiv că au fost adoptate cu aplicarea eronată a normelor de drept material, instanța nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea.

Recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale a menționat că intimatul

Alexandr Velcev este beneficiar de pensie de procuror începând cu data de 04 iulie 2006, calculată în cuantum de 80% din salariul funcției deținute.

Recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale a precizat că art. 34 alin. (6) al Legii nr. 118 din 14 martie 2003, prevedea că procurorii pensionați beneficiază de recalcularea pensiei, în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu, începând cu luna următoare celei în care s-a majorat salariul, indiferent de faptul dacă pensionarul lucrează sau nu în organele Procuraturii. Ulterior, prin Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, a fost abrogată Legea nr. 118-XV din 14 martie 2003 cu privire la Procuratură, iar asigurarea cu pensie a procurorilor au fost reglementată de noua Lege cu privire la Procuratură.

De asemea, recurenta a invocat că potrivit art. 73 alin. (8) al Legii nr. 294 din 25 decembrie 2008, procurorii pensionați beneficiază de recalcularea pensiei pentru vechime în muncă și a indemnizației viagere în cazul majorării generale a salariului procurorilor. Recalcularea pensiei pentru vechime în muncă se efectuează ținându-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie. Recalcularea se efectuează din data de întâi a lunii în care a fost efectuată majorarea salariului procurorului în exercițiu, indiferent de faptul dacă pensionarul lucrează sau nu în organele Procuraturii. Iar, prin art. VIII al Legii nr. 56 din 09 iunie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, alineatele (3) - (10) ale art. 73 din Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008, au fost abrogate.

Recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale a stipulat că noua redacție a art. 73 din Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008, în vigoare de la 01 iulie 2011, prevede că procurorii, cu excepția procurorilor militari, au dreptul la pensie conform Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii. În așa mod, începând cu 01 iulie 2011, drepturile de pensionare a procurorilor erau reglementate de prevederile art. 462 din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii. Conținutul art. 462 din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998, nu prevede faptul că pensiile procurorilor și indemnizațiile viagere se recalculează în cazul majorării generale a salariului procurorilor. Începând cu data de 01 iulie 2011 pensia procurorilor nu se mai recalculează, dar se indexează anual la 01 aprilie conform art. 13 din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998. Legea nr. 56 din 09 iunie 2011 privind modificarea și completarea unor acte legislative, prin care au fost abrogate prevederile art. 73 din Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, ce prevedeau recalcularea pensiilor și indemnizațiilor viagere ale procurorilor, a fost obiectul examinării sub aspectul constituționalității acesteia.

La fel, recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale a menționat că prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 27 din 20 noiembrie 2011 „Privind controlul constituționalității unor legi de modificare a condițiilor de asigurare cu pensii și alte plăți sociale pentru unele categorii de salariați”, Curtea Constituțională a recunoscut ca fiind constituționale prevederile Legii nr. 56 din 09 iunie 2011, care prevăd condițiile noi privind asigurarea socială a procurorilor în exercițiu cât și a celor în demisie. Noile prevederi legale au exclus posibilitatea recalculării pensiei procurorului în demisie în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu, însă legislatorul a prevăzut și a acordat o substituție echitabilă (în limitele posibilității resurselor financiare disponibile în buget) în acest sens, prin faptul că pensia procurorilor se indexează anual la data de 01 aprilie, precum prevede art. 13 al Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiu aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

Conform art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă materialele cauzei, copia deciziei motivate din 23 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată recurentei Casei Naționale de Asigurări Sociale, la 29 ianuarie 2019, conform scrisorii nr. 974 (f.d. 137), însă dovada recepționării acesteia la materialele cauzei, lipsește. Totodată, instanța de recurs relevă că decizia contestată a fost publicată pe portalul instanțelor judecătorești www.instante.justice.md la data de 31 ianuarie 2019.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că recursul, a fost depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, la 06 martie 2019, cu respectarea termenului indicat la art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă.

La 26 martie 2019, în adresa intimatului Alexandr Velcev, a fost expediată copia recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței.

La 03 aprilie 2019 Alexandr Velcev a depus referință prin care a solicitat declararea recursului inadmisibil.

Examinând temeiurile recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în

măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul, exercitat conform secțiunii a II-a, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute la art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel.

Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii, sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii, doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor, stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă. Din recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art.193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 270 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, împotriva deciziei din 23 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandr Velcev împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nina Vascan